

ny värld i bild

TIDSKRIFT FÖR MORALISK UPPRUSTNING



**TIDSKRIFT FÖR
MORALISK UPPRUSTNING**

Utgives av IDÉ och KULTUR
Utkommer en gång i månaden

Nr 1 — 1970

I redaktionen

Finn Harald Wetterfors

Jan Franzon

Gunnar Wieselgren

Lennart Sjogren ansvarig utgivare

Nordiska medarbetare

Einar Engebretsen Norge

Keld Jørgensen Danmark

**PRENUMERATIONSPRIS per år
(12 nummer)**

Sverige kr 20 —

Danmark dkr 25 —

Finland mk 17 —

Norge nkr 25 —

SVERIGE

Sveavägen 34 VI 111 34 Stockholm

Postgiro 70 61 90 - Tel 08/10 34 56

FINLAND

Postgiro 11 20 95 Helsingfors

NORGE

Sophus Lies gate 5 Oslo 2

Postboks 1243 Viken, Oslo 1

Postgiro 12 579 - Tlf 56 34 14

Fotografier och teckningar med till
stånd av sid 3 — Danielle Maillefer
6 — West Australian Newspapers
Ltd 7 — Tribune de Caux 10 —
J Lancaster Campbell Leggat

© NY VARLD I BILD

Tidskrift for Moralisk opprustning

Tryck Br Tengs Oslo

Omslagsbilden

Paul Lapun representerar
South Bougainville i Papua —
Nya Guneas parlament Om
hans politiskt ovanliga men
effektiva insats for att losa
en avgörande tvistefråga for
sitt folk står det att lasa i
artikeln på sidan 5 i detta
nummer

Det amerikanska Time Magazine narmar sig sällan Gud utan att ha dissektionskniven i hand Det berömda — eller beryktade — reportaget «Ar Gud dod?» började med framsidans huvudrubrik och upptog en stor del av det aktuella numret Under avdelningen for religion har ofta de olika kyrkosamfundet fått schavottera for sina tvister eller egenheter

Men for inte lange sedan kom Gud med i ett ovanligt sammanhang Tidskriften hade en stort upplagd essa om övergången från 60-tal till 70-tal Den presenterade fakta och uttalade prognoser Dar beskrevs olika trender och faser i utvecklingen Apropå 60-talets ungdomsrevolt skrev essaisten «Ingenting kan kanske vara tråkigare an frånvaron av Gud, och mycket av missnöjet bland ungdomen var i grunden religiöst betingat, fastan det val inte erkändes som sådant »

När alla materiella behov ar tillfredsställda, ja då man ar övermatt och utled, finns da andä det metafysiske behovet kvar? Att erkänna det ar att erkänna en faktor som ofta glömts av både samhällsbevarare och samhällsupprivare

Dostojevski hade (enligt Time Magazine) följande att säga om den tid som skulle komma, när drömmen om allmant välstånd blivit verklighet «Människorna skall plotsligt märka att de inte längre har något liv, ingen andans frihet, ingen viljans och personlighetens frihet, att någon har stulit allt detta ifrån dem Folk kommer att bli deprimerade och uttrakade »

Har det övermatta men andä oroliga samhälle vi lever i något behov av Gud?

Vi kan inte rosta in eller lagstifta fram en Guds existens, en Gud som ar adekvat for alla våra frågor och problemställningar

Men vi kan fråga vårt innersta efter den största revolutionära förändring som behöver ske omkring oss själva och i världen Mot den bakgrunden kan vi sedan ställa vår egen viljas förankring i bekvämligheten, kanske fegheten, bitterheten, avundsjukan eller karriärhungen

Vi kommer snart att märka att behovet av en levande kraft, som kan omforma människor och samhälle, där mänsklig förståelse och planering slår slint, ar lika påträngande som någonsin



Philip Vundla

Pionjär ovan rasbarriärerna

Da det gamla decenniet gick mot sitt slut avled i Johannesburg Philip Vundla, en valkand ledare for de svarta i Sydafrika. Mer än tusen personer, båda svarta och vita, foljde honom till graven. Han var en revolutionär. Och han var ett av samtidens stora hopp om att människor av olika hudfarg skall kunna lara sig leva tillsammans som jämlikar.

Vundla hade en märklig historia. Han kom från ett enkelt hem och fick undervisning vid en missionskola. Han hade naturliga ledaregenskaper, men hans politiska aktiviteter avstängde honom från tillträde till högre skolor. Han blev ombudsman for afrikanska gruvarbetarforbundet och var med om att leda den största industristrejken som någonsin genomförts i Sydafrika. Senare ordnade han stora demonstrationer for bättre löner for de svarta lärarna.

Så hande något oövat. Under oroligheterna i Sophiatown beslutade en ung vit nationalist vid namn Nico Ferreira att besöka Vundla. Ferreira var tjänsteman vid departementet for infodningsfrågor och hade just mott moralisk upprustning. Han bad Vundla om förlåtelse for sin hållning av överlägsenhet. Vundla hade aldrig hört en vit man säga något sådant, och det fick honom att tänka.

Senare blev det fråga om att de svarta lärarna skulle strejka. Vundla talade mot strejken där-

for att den skulle gå ut över de svarta barnen. Han blev överfallen och knivhuggen. Han låg länge på sjukhus och där beslutade han att inte söka hämnas dem som nästan dödat honom. «De kan kanske döda mig», sade han, «men de kan aldrig döda den idé som jag står for».

Under tiden ägde en förändring rum i Vundlas familjeliv. Hans hustru och barn hade fruktat honom. Nu bad han sin hustru Kathleen om förlåtelse for att han behandlat henne mer som en tjänare än som sin hustru. Barnen kunde den nya andan och förlorade fruktan for sin far. Enigheten i hemmet blev smittsam, och det kom rader av människor for att söka hans råd och hjälp.

Vundla kämpade for sitt folks rättmätiga krav men började också kämpa for de vita. Han sökte upp chefen for byrån for infodningsfrågor i Pretoria och bad honom om förlåtelse for sitt hat och sin bitterhet. Han gjorde inte avkall på sin politiska övertygelse, men hans bon om förlåtelse och hans statsmannamässiga hållning lade grunden for en ny respekt for honom som ledare. Som afrikan lärde han sig tala till Sydafrikas vita ledare så att de lyssnade.

Philip Vundla fortsatte sitt arbete i styrelsen for Afrikanska nationalkongressen och valdes senare till ordförande for den rådgivande kommitté som representerar 600 000 afrikaner i Johannesburg.

Samtidigt var han klar på vad som fördras av afrikaner som skall leda sitt folk. «Vi håller på att bli korrumpierade och omoraliska och fikar efter materiella njutningar»,

sade han. «Människor med rena motiv kan aldrig lösa fattigdomens problem. Vad det verkligen kommer an på är inte en människas hudfärg utan hennes karaktär».

For halvannat år sedan besökte Philip Vundla Europa. Vid ett tillfälle befann sig hustrun till en högt uppsatt sydafrikansk tjänsteman i publiken, då han talade. «Jag vågar påstå», sade Vundla, «att jag nu älskar de vita barnen i Sydafrika lika mycket som jag älskar de svarta». Efter hans tal stannade den sydafrikanska kvinnan for ett långt samtal.

Vundla var ingen insmickrare, snarare litet sträv i sitt umgänge med människor. Som vit upplevde man plågsamt sin egen rasförsyndelser mot Vundlas folk i hans närhet. Och han var mycket direkt i sin kamp for de vitas förändring. Men därför att han inte nöjde sig med att bekämpa apartheid utan såg djupare till bristerna i den mänskliga naturen oavsett ras gjorde han mer for att förändra attityder än många som nöjt sig med att eftersträva en politisk förändring.

«Våld är inte någon lösning», sade Vundla. «Vad man uppnår med våld måste man använda ännu mer våld for att behålla. Många tror att man kan lösa problemen i Sydafrika genom att ändra lagarna. Låt oss ändra lagarna — de är out hårdliga. Men i många länder har man ändrat lagarna och ändå har våldet ökat, därför att människor inte har ändrats. Jag vill arbeta med vem som helst, som är beredd att ge upp strävanden efter egen framgång for att ge moralisk upp rustning till världen».

Från primitiv by till modernt samhälle

Resebrev om Papua-Nya Guinea

Av DAGA JONZON

Har i Australien tycks julfirande och vintersport en smula överkliga i det varma sommarväret. Men kanske kandes det annu underligare förra året i Papua — Nya Guinea, där jag tillbringade tre månader fram till jul. I den tropiska fuktiga varmen försökte jag bokstavligen i mitt anletes svettastadkomma ett svenskt pepparkakshus. Jag hade lovat det till en julbasar anordnad för att samla pengar för en papuansk delegation, som skulle delta i en konferens för Moralisk Upprustning i Melbourne.

Eftersom jag hade lovat, måste jag hålla mitt löfte till varje pris. Jag hade inte tänkt på att pepparkakan inte höll i den fuktiga varmen, och att sockret som man sätter ihop huset med smalter. Efter mycket experimenterande klustrade jag med vetemjölksklister kartongbitar på husets insida, tejpade ihop bitarna, dekorerade det och så bums in med det i kylskåpet där det höll sig fint. Det hade varit modan vart, då jag sedan såg fortjusen i mörka barnaögon, som

aldrig tidigare skådat något dylikt.

I Port Moresby, huvudstaden, bodde vi i Hohola, en stadsdel som nästan uteslutande bebos av papuaner. Den katolske ärkebiskopen Kopas upplät ett fint sjukskoterskehem för oss, så att vi kunde använda det som ett centrum för Moralisk upprustningsarbete. Katolska kyrkan höll nämligen på att bygga ett sjukhus där, och så länge det inte var färdigt, stod sjukskoterskehemmet obebott. Där fanns utmärkta rum för filmvisningar, och vi hade alltid en ström av besökare.

Alice Wedega, som tidvis bodde med oss, är en äldre paupansk kvinna, som haft ett rikt och omväxlande liv. Hon var den första och enda kvinnan i det första parlamentet på Papua—Nya Guinea, den så kallade «Legislative Assembly». Hon har stor erfarenhet som socialarbetare och respekteras av både vita och svarta. Hon kan berätta fascinerande ting om de senaste decenniernas utveckling här.

På 1930-talet hade administrati-



Daga Jonzon firar svensk jul i Australien

onen forgavs sökt ta itu med huvudskallejagarna i djungeln. För att hålla dem borta från människojakten hade man satt dem i fängelse. Men när de återvände till sin by i god kondition, feta och stiliga efter den goda maten i fängelset, mottogs de av byns beundrande kvinnor, som halsade dem med sång. Då blev de andra mannen svartsjuka och skyndade sig att döda någon, så att de också skulle få komma i fängelse och godas och bli stiliga. I administrationen visste man inte vad man skulle göra.

Alice och en del andra blev ombedda att ta itu med problemet. Hon och hennes medarbetare sökte upp huvudskallejagarna och lärde känna dem. Det visade sig att de trodde på onda andar som de fruktade. Alice frågade dem om man också kunde tanka sig att det funnes goda andar och man i så fall kunde lyssna till dessa. Huvudskallejagarna tyckte att detta var en intressant idé. De lärde sig lyssna till vad de kallade «den goda anden». Detta ledde till att de undan för undan slutade med människojakten.

För huvudjagarna betydde beröringen med civilisationen att de slutade döda. Senare — under andra världskriget — upplevde de hur japanerna anföll australierna och Nya Guinea blev ett slagfält. De kunde inte förstå varför ett «civiliserat» folk skulle handla på det viset och ville skicka

Alice Wedega, den första kvinnliga medlemmen i Papua — Nya Guineas parlament (t. h.) tillsammans med en ung sekterare



ett budskap till den japanska regeringen att stoppa kriget

Folket i djungeln fick också lära sig att civilisation betydde att skylla sin nakenhet. Nu har de svårt att förstå varför «civiliserade» europeer uppträder lika nakna som de själva gjorde, när de var kannibaler

Medlemmar av ons parlament och studenter vid det ultramoderna universitetet kom och såg den afrikanska filmen «Frihet», inspelad i Afrika av afrikaner med svensken Rickard Tegstrom som fotograf. Den handlar om en stat i Afrika, som går mot självständighet. Man ser där motsattningsarna mellan den vita överheten och de svarta, mellan olika stammar och partier och hur man kommer fram till en lösning på problemen. Papuanerna fann i den filmen en perfekt illustration av sin egen situation.

Självständigheten kan komma snart, många fruktar för snart, andra anser att den drojer för länge. Det sjuder och jaser i detta land. Manga har under sin livstid upplevt utvecklingen från ett primitivt liv i en by, där man bara var medveten om de närmaste byarna och inte hade någon som helst uppfattning om en enhetlig nation, till ett fullt modernt samhälle, där man t ex per flyg snabbt förflyttar sig från den ena änden av landet till den andra. Maori Kiki, en av grundarna av ons största politiska parti, det så kallade Pangu Pati, har beskrivit den utvecklingen på ett utomordentligt sätt i sin självbiografi «1000 years in a lifetime» som utkom för ett år sedan.

En av parlamentsmedlemmarna som såg filmen och hjälpte till att förklara den på pidginspråket för sina kolleger var Paul Lapun. Han representerar Södra Bougainville. Bougainville är en o helt skild från resten av Papua-Nya Guinea. Man ser genast skillnaden, då invånarna där har en mycket svartare hudfärg. De känner sig mer besläktade med de närbelägna Salomonoarna. Stora kopparfynd har gjorts i Bougainville under de senaste åren.

Byn Rorovana på ön Bougainville nära Nya Guinea var till för några månader sedan en orörd söderhavsidyll. Kopparfynd kastade in den lilla byn i världshandelsernas centrum.

Conzinc Riotino of Australia (CRA) heter det bolag som började exploatera bougainvillefyndigheterna. Byborna erbjöds kontant ersättning för de 60 hektar som behövdes för gruvanläggningen. Men de litade inte på pengar — de var överhuvud taget inte vana vid penninghushållning. När bolaget med polisens hjälp försökte ta om-

installning. Hittills hade förhandlingarna om kopparexploateringen forts mellan administrationen av Bougainville och gruvbolaget, över huvudet på byborna. Men nu kom för första gången direkta förhandlingar till stand mellan CRA och bynvanarna.

Efter en tid körde förhandlingarna fast. Då foreslog Rorovanas ledare att filmen «Frihet» skulle visas. Eftersom det inte fanns elektricitet i byn, erbjöd CRA en generator. Den fraktades dit över floder och sumpmarker. Förställningarna ägde rum i det fria mitt i byn.

Gruvbolag tänker om

radet i besittning, försvarade sig invånarna frenetiskt mot tårgas och batonger.

Det var i detta läge Paul Lapun ingrep. Han representerar South Bougainville i Papua-Nya Guineas parlament. Övertygad om att det fanns en effektivare väg att lösa konflikterna an domstolsförfarande eller våld reste han till Australien.

På flygplatsen i Sydney vantade pressen. Allt Lapun hade att säga till reportrar var «Jag har inte kommit för att få förstasidesrubriker men lösningar». Vad som hände under de följande dagarna beskriver Lapun på följande sätt: «Jag visste att bara Gud kunde åstadkomma en förändring i situationen, och jag kunde på mig att han ville att jag skulle träffa premiärminister Gorton, Sir Maurice Mawby (styrelsesordförande i CRA) och ministern för de utomaustraliska domstolarna. Vid varje tillfälle när vi inte visste vad vi skulle göra, sökte vi Guds ledning».

Lapuns tillvägagångssätt ledde till en genomgripande förändring i regeringens och administrationens

I filmen såg byborna hur administrationen andrade sin installning, något som ju också inträffat i verkligheten. Det gjorde byborna villiga att lämna sin egen fastlasta installning. Nästa dag då Rorovana-borna träffades för rådgivning, sade Lapun «Var situation är ungefär densamma som i filmen. Vi behöver förändra oss och arbeta efter Guds vilja. Då kan vi få fred i det här landet i stället för blodsutgjutelse».

Förhandlingarna med CRA kunde nu fortsätta, och 100 poliser, många av dem beväpnade, som legat i beredskap kunde dras bort. Resultatet blev att byborna gick med på att arrendera ut 140 acres (ca 60 hektar).

Vardet sattes upp från 150 dollar per acre till 1000 dollar. Under 42 år skulle ett årlig arrende på 7000 dollar utbetalas. Dessutom utbetalades en engångssumma på 30 000 dollar. Vart sjunde år skulle arrendet omprövas, och när det lopt ut, skulle alla förbättringar och byggnader bli byns egendom. Dessutom skulle byn ha forkopprätt till 7000 aktier i bolaget.

Forts s 14

Kontakt

på ny nivå i gruvan



North Brohan Hill, en av de australiska gruvor Helga Landmark besökt

«Har kommer Mr Oliver! Mrs Oliver!» Det var en teaterviskning som man kunde höra tvärs igenom salongen och scenen mitt i första akten av industriskådespelet «Den glomda faktorn». På scenen satt direktor Wilson och hans fru vid frukostbordet. Jag spelade Mrs Wilson och hade just skymtat Mr och Mrs Oliver i publiken. Han är ansvarig för staden Kambalda och gruvarbetarna där. Kambalda är en typisk modern australisk gruvstad. Mitt i odemarken har den vuxit upp med 3000 invånare under loppet av två år. 1970 kommer den att exportera nickel till ett värde av 40 miljoner australiska dollar (230 milj svenska kronor).

Dagligen laser man i tidningarna om nya fynd av bauxit, järn, nickel och många andra mineraler. Under de sista månaderna har kontrakt skrivits under för försäljning till ett värde av omkring 200 miljoner dollar. Många elever i skolorna, särskilt i Vestaustralien, har aktier i gruvbolag.

Kambalda är en idyll med mysiga nya hus bakom eukalyptustraden i dalgångarna. Mitt i staden finns ett litet centrum med butiker, grundskola, postkontor, simbas, bio-teater och kyrka. Bakom traden kan man skymta en saltsjö.

När vi kom dit hade det varit fem strejker under fem månader. Den sista hade pågått i sju veckor. Min vard, en engelsk ingenjör och hans fru, berättade för mig under middagen hur skolbarn med olika hemmiljö slutat prata med varand-

ra, under strejken. Kvinnorna hade litet att göra i den isolerade lilla staden, och smågräl och skvaller i hemmen gjorde det svart för mannen att arbeta. Samman varje dag hörde vi rykten om en ny strejk. Mannen arbetade hårt och tjänade bra med pengar.

Vi var 24 personer från åtta länder i alla åldrar och yrkesgrupper som kom till Kambalda med «Den glomda faktorn». Skådespelet utspelas i direktorens hem och hemma hos fackforeningens ombudsman. Det visar familjelivets humor i kontrast till hotet om en arbetskonflikt. Hoppet om en lösning kommer från det mest ovanliga hållet: en rebellisk student och «morsgris» som funnit något nytt.

Situationen i Kambalda var nästan likadan som i «Den glomda

faktorn». Under skådespelets gång fick alla skådespelarna sig tilldelade sina kambaldanamn av de bredaxlade unga arbetarna på parkettens första rader. Efter foreställningen träffade vi en av arbetsgivarna. Han förstod sig på mineraler men inte på människor. «Om vi hade vetat om alla svårigheterna, skulle vi aldrig ha byggt den här staden», sade han. En av fackforeningsledarna sade «Nickel är en förbannelse för oss alla här!» En annan frågade hur han skulle kunna förhandla utan bitterhet. «Sen jag var 12 år har jag varit bitter. Om det bara fanns en människa som jag kunde bli van med och lita på.» Direktorens narmaste man sade att han sett någonting alldeles nytt sedan han träffat oss. Han ville nu lara kanna mannen på ar-



En scen ur pjäsen «Den glomda faktorn», som väckte stort gensvar hos den australiska publiken. Artikelförfattarinnan Helga Landmark (t v) spelade också med.

En av delegationerna från Sydtyrolen som under de senaste två åren deltagit i världskonferenserna i Caux Från dr Karl Mitterdorfer guvernören Silvius Magnago samt dr Armando Bertorelle v ordf i regionalparlamentet i Trentino Alto Adige «Vi kom hit för att få hjälp och fick det också» sade Mitterdorfer vid detta tillfälle (aug 1968) «Nu måste vi handla snabbt för att lösa konflikten i Sydtyrolen så att vi kan bli i stånd att hjälpa andra En lösning av vårt lilla problem kunde möjligen bli ett monster för lösningen av större problem i världen»



betsplatsen och bli van med dem på ett sådant sätt att det blev en ny atmosfär

Tro dagar senare träffades dessa båda män efter en filmvisning De hade fruarna med sig och de var nyfikna, därför att de aldrig varit med om ett sådant sammanträffande Skulle de båda tillsammans kunna göra någonting åt problemen i Kambalda?

Vi hade föreställningar i skolorna Eleverna utgjorde en mycket intressant och levande publik Nada, en 17-åring från västra Australien, spelade min dotter i skådespelet Efter föreställningen brukade hon berätta från scenen om vad hon själv varit med om Hon hade börjat med sig själv och blivit arlig med sina föräldrar om vad hon hade gjort bakom deras rygg «En av följderna var att pappa och mamma blev mina vänner för första gången» Ungdomarna brukade samlas omkring henne efteråt och fråga hur de själv kunde börja och berätta om vad de hade på hjärtat — familjen, skolan, vännerna

Men det var inte bara skolungdomar som bad om råd Från till en av regeringsmedlemmarna i Sydaustralien kom fram till Nada och frågade «Hur kan jag bli van med min dotter? Vi kan knappast prata med varandra utom någon gång då och då»

Miljoners människor är idag beroende av Australiens matvaror och mineraler Men dessa produkter kommer inte till och för sig ge någon lösning till de bittra konflikterna som gör de fattiga länderna

Paketlösning i Sydtyrolen

«Det går,» var *Herald Tribunes* ledarrubrik när det skulle paketeras förslaget om Sydtyrolen accepterats både av det sydtirolska folkpartiet och av Italiens och Österrikes utrikesminister

Sedan Österrike i 1919 avstod Sydtyrolen till Italien och särskilt sedan -57, har spänningarna i detta område mellan den tysktalande majoriteten och den italiensktalande minoriteten gång på gång kommit till synes i bombsabotage, bakhåll och eldstrider

Den nu gjorda paketlösningen ger det tysktalande området inom Trentino-Alto Adige-provinsen, en mycket större självständighet

«Italien och Österrike har nått överenskommenheten som vore det för att bevisa att kvistiga gränsproblem kan lösas, om man använder lite sunt förnuft och har god vilja», skriver *Herald Tribunes* ledarskribent och hävdar att denna fråga kunde ha sin betydelse för lösningen av andra gränskonflikter i världen — Sibi-

fattigare och splittrar de rika länderna Det behövs nya idéer Vi gav oss ut med «Den glomda faktorn» för att finna australier som kan ge dessa nya idéer, därför att de själva funnit en ny livs kvalitet

rien, Kina, Mellanöstern m fl «Sydtyrolen illustrerar att det är lika viktigt att de goda intentionerna gör sig gällande som att det finns ett praktiskt förstånd vid utarbetandet av detaljerna Nu har Italien och Österrike, som varit fiender sedan urminnes tider, ett gemensamt intresse av att upprätthålla goda relationer Det intresset väger tyngre än gamla stridsrop och gränstvister Med ett minimum av omtanke kan sydtirolsfrågan nu hanteras till historiens soptunna»

Vid sidan av Silvius Magnago, ordförande för det sydtirolska folkpartiet och guvernör för provinsen Alto Adige, har dr Karl Mitterdorfer varit en av förgrundsfigurerna för kampen att finna en fredlig lösning på problemen Dr Mitterdorfer representerar Sydtyrolen i det italienska parlamentet Enligt *Neue Zürcher Zeitung* sade Mitterdorfer vid det sydtirolska folkpartiets extra kongress «De som bara moter italienarna med misstro och som samtidigt hoppas på att kunna avpressa dem ännu fler eftergifter har råkat ut i en oönskad självömsägelse»

Dessutom kommer en europeisk integration att så småningom göra det lättare att övervinna nationalismen och dess arv»

I England har termen «the Permissive Society» kommit att bli ett uttryck för, om man så vill, motsatsen till det viktoriaiska samhällets regler och den puritanska traditionens självdisciplin. Man har utan tvivel också blickarna riktade på Sverige som förebild i «permissiveness». Svårt är att finna ett adekvat uttryck på svenska, men låt oss som arbetsterm använda «det frisläppta samhället».

Man kan undra varför det inte präglats ett svenskt ord för denna företeelse. Är det kanske så att det som redan finns och tas för givet inte behöver något särskilt slagord? Vi hör exempelvis med en viss ironi hur engelsmannen ivrigt diskuterar företeelsen centralvarme. Här diskuteras den inte — vi bara har den.

Tillvanjningen

Samhallsdebatten i Sverige har kommit att omfatta en hel skog av varderingar, inte bara politiska utan i stigande grad även moraliska. I ledarartikeln «Vald och sex» (23/10 1969) skriver Dagens Nyheter «Moralismen och puritanismen i ickeviktoriaisk mening växer i takt med att andra mänskliga samlevnadsfrågor än de sexuella börjat upplevas som de centrala moralfrågorna i vår tid. Därmed har också termen 'moral' blivit anständig igen på många håll där man förre bara kunde fnysa åt dess bigotteri.»

En intressant belysning av hur frislappandet av samhället går till får man genom några andra rader i samma ledarartikel. Det gäller bemyndandet av och lagstiftningen kring pornografin, där det papekas att kommittén för utredningen uppgett «den ganska hopplösa kampen att förbjuda allt det som 'saras tukt och sedlighet'». Man gör det redan därför att tillvanjningen på området går snabbt och också tycks desarmera mycket som för bara några år sedan skulle ha ansetts som outhärdligt.»

Tillvanjningen är kanske just

Gerd Jonzon:

Det frisläppta s

den mest aktiva bundsforvant som frislappandets generaler har. Samtidigt är den en till synes passiv egenskap man tar emot, man påverkas, man utsätts för, matas med eller överrumplas av företeelser. När det skett gång efter annan blir man tillvänjd. Den som märker lindrigt illa av sin första cigarett, kan snart konstatera att njuta djupa halsbloss, om han fortsätter med rökningen. Den som är borta några år från Sverige och kommer tillbaka, observerar företeelser som känns som en chock i första ögonblicket, men eftersom alla omkring en redan är «tillvänjda» glider man rätt snart in i samma spår.

Glidande normer hör till det frisläppta samhället. I toleransens namn accepteras glidningarna och övergången till andra synsätt är de gamla. Inte heller i kyrkans sfär, där man vanligtvis söker efter ledlyften, finner man en entydig hänvisning till vad som är rätt och orätt utan glidning. I skriften «Karlek och aktenskap» som på reklamjackan kallas «det uppmärksammade kyrkliga debattinlägget» behandlas aktenskap, skilsmässa, preventivmedel, foraktenskapliga förbindelser, abort och homosexualitet. Där finner man (sid 11) det fundamentala medgivandet «I och med att situationerna förändras och nya, förut okända, fakta blir tillgängliga

förskjuts undan för undan den etiska problematiken och normsystemet upplöses.»

Toleransens intolerans

Man vill gärna ställa frågan om toleransen är så stor, racker den till för att tolerera också de fasta normerna, då de propageras av folk som helhjärtat sätter sin tro till dem?

1964 inlämnades en hemställan till Konungen, undertecknad av 140 läkare om «åtgärder för förstärkt karaktarsfostran m m». Den storm som skrivelsen väckte i pressen visade klart nog att toleransens gränser är definitivt satta. Detta tillfälle nämns bara som ett exempel — med den smygande misstanken att atskilligt tanks i samhället, som inte kommer till uttryck, därför att man kantar kraften i motangreppet. Det tycks oundvikligen komma, när fasta normer förs fram. Här skall bara citeras ett kort avsnitt av läkarnas hemställan till Konungen att «vidtaga åtgärder i syfte att kraftigt förstärka skolans karaktarsfostrande verksamhet, varvid beaktas att, vad särskilt angår det sexuella området, all undervisning och fostran skall hava som förutsättning det faktum att det monogama aktenskapet, inriktat på livslång gemenskap med makarnas ansvar för varandra och samfallda ansvar

Samhället

for barnen, är den naturliga livsordningen, motsvarar människans vardighet och samhällets basta och därför är den enda normala ramen för sexuell gemenskap, och att utomaktenskapligt sexuellt umgänge är från medicinsk och mentalhygienisk synpunkt icke ofarlig, från personlighetens synpunkt neddragande och från social och nationell synpunkt skadlig, samt att avhållsamhet på intet sätt skadar halsen, men tvärtom kan bidra till att giva personligheten den inre fasthet som kräves för att nå stora mål »

Frigorelse — social energi

Att föra en kamp för frigorelse är något man har obestridd rätt till i ett demokratiskt samhälle. Har kan man tala om foreteelser inom vårt eget samhälle men också om solidariteten med fortryckta och lidande folk på många håll i världen. Är det att förena dessa strävanden en frigorelse på alla tabubelagda områden, särskilt det sexuella, och samtidigt se en uppblomstring av vår kultur och vart patos att rättvisa samhällen skall uppstå överallt på jorden? Kan var stravan vara helt inriktad på en nyskapad värld, där noden slutgiltigt övervinns, och samtidigt på ett intensifierat program för sexuell frihet, där man börjar un-

dervisning i preventivteknik redan i tolvarsaldern?

En engelsk forskare, Dr J D Unwin, har agnat ett stort verk åt studiet av olika civilisationers «sociala energi». Hans verk «Sex and Culture» (Oxford University Press) behandlar attio olika kulturer under fyrtio århundraden, betraktade ur sociologisk och antropologisk synvinkel. Den mest markerade av hans iakttagelser är den, att det funnits ett direkt och genomgående samband mellan sexuell återhållsamhet och produktiv social energi i samhället. I fråga om Dr Unwin framhåller om studiet av civilisationerna «Ibland hör man någon förklara att han själv helst vill njuta fördelarna av en hög kultur men också avskaffa tvanget av sexuell återhållsamhet. Men den mänskliga organismen tycks ha den medfödda beskaftenheten att sådana önsningar är oförenliga. Varje mänskligt samhälle kan fritt välja att antingen ådagalagga stor energi eller att atnjuta sexuell frihet, bevisen pekar på att man inte kan göra båda delarna i mer än en generation». Unwins slutsatser är inte pessimistiska, inte heller fordömande. Han förutspår att samhällets ökade energi genom ett återinförande av renhet i sexuellt avseende skulle visa sig i tredje generationen. Darvid kommer han också in på nödvändigheten av fullständig jämlikhet mellan konen «Om ett kraftfullt samhälle vill vidmakthålla sin produktiva energi under längre tid, ja för alltid, måste det omskapa sig självt, först genom att placera konen på en nivå av absolut likställighet inför lagen, och vidare genom att förändra sin ekonomiska och sociala struktur på ett sådant sätt att det är både möjligt och acceptabelt att halla tillfredsställandet av sexualdriften till ett minimum under en längre tid eller till och med hela tiden».

Vad händer om man kastar in en sådan bomb som ovanstående citat i dagens debatt? Blir det en vårlig vastanflakt som smeker en om kinderna eller en hoststorm

som rycker ut i raseri och faller trad och drar ned byggnadsställningar? Man kan bli placerad utanför toleransens ramarken, om man föreslar att renhet och självdisciplin är positiva, viktiga faktorer i samhället och den mänskliga samlevnaden.

Hur andra ser det

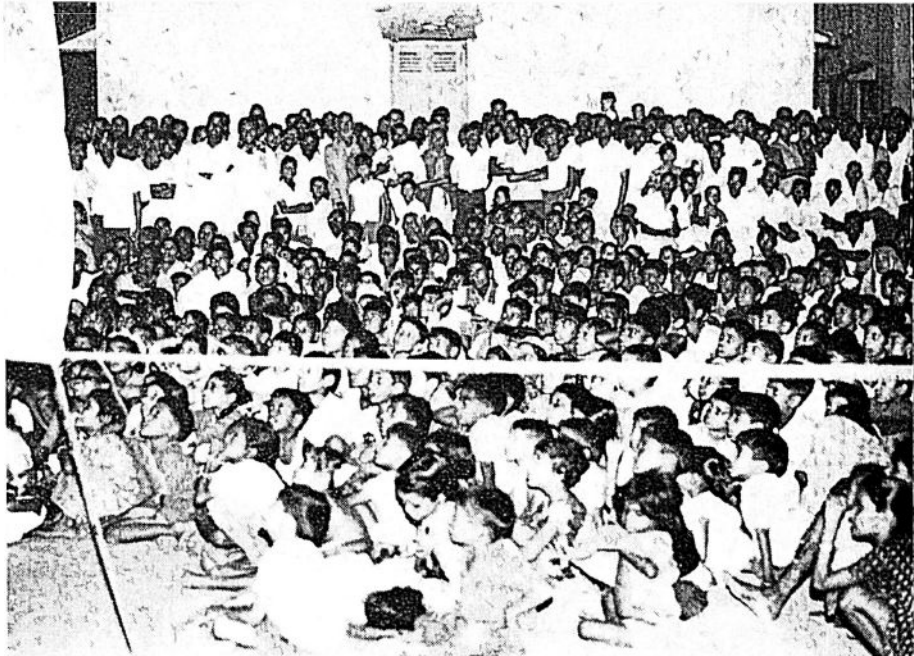
Möjligtvis har vi på den här punkten alltför lätt att bli allvissa och alltför svårt att ta in tillräckligt av vad som tanks och utprovas i andra länder, av andra kulturer. Mahatma Gandhi säger i sin bok «Birth Control» «Självförverkligandet är omöjligt utan självdisciplin och återhållsamhet. Människan höjer sig över djuren genom sin formaga att tygla sig själv och att offra sig själv — något som djuren inte är i stånd till». Hans sonson, Rajmohan Gandhi, som utger tidningen Himmat i Bombay och som aktivt leder Moralisk upprustningsprogram i Indien, har förklarat att Indiens massor snabbt skulle lara sig absolut renhet av europeer som själva lever det. Ja, han säger att de snabbare skulle lara sig detta än användandet av de olika metoder och instrument som införts i preventivt syfte för familjeplaneringen.

En blygsam fråga återstår är det frislappta samhället ett lyckligt samhälle? Är vi nu beredda att svara på den frågan med samma uppriktighet och frihet från allt hyckleri som vi vill anlagga på sex och forna tiders tabuforeställningar? Har vi kommit fram till en tillfredsställande form för samlevnaden? Är den för export? Är den relevant och önskad av våra grannländer? Av tredje världen och andra samhällen som eventuellt inte nått var höga standard? Har vi mod att vara uppriktiga och även att fråga andra om hur de ser på oss och vad de väntar av oss? En skotsk skald är kand för orden

« kan någon makt den gåvan ge oss att se oss sa som andra se oss »

Filmupplevelse i Bombays hamnkvarter

Från NVIB:s medarbetare



I Bombays hamnkvarter visades *Hamn i revolt*, en film som brasilianska hamnarbetare gjort om sina egna upplevelser. Publiken, som bestod av 1000 personer — hamnarbetare och deras familjer såg filmen utomhus, på båda sidor om filmduken (som ses ovan t v) — I samband med visningen bekantade sig europeiska fackforeningsmän med sina indiska kolleger. Nedan halsar vice ordföranden för hamnarbetarna i Bombay, Mishra (3 e fr v) på den schweiziske metallarbetaren Paul Frischknecht, fransmannen Bertrand Saliceti och engelsmannen Finlay Moir

Över tusentalet hamnarbetare med familjer satt på båda sidor om filmduken, när de brasilianska hamnarbetarnas helkvalsfilm *HAMN I REVOLT* presenterades på hindi för första gången den 14 december. Foreställningen ägde rum inne på gården i kvarteret Cotton Green. När man satt här i Bombays hamnarbetares bostadsområde, blev man slagen av hur mycket denna miljö liknade de brasilianska hamnarbetarnas, som porträtterades i filmen.

Det var bara några månader sedan polisen ingripit för att upprätthålla fred och ordning i detta kvarter, när motsättningarna mellan hinduer och muhammedaner hotat att leda till våldsamheter.

Nu fanns människor från båda dessa befolkningsgrupper jämte andra bland publiken. De levde med i varje scen, skrattade, applåderade och skrek.

Flera av hamnarbetarförbundets vicepresidenter deltog också. Ett par som med särskilt intresse följde filmvisningen var engelsmannen Jack Spooner och hans fru från industristaden Sheffield. De hade i England samlat in 7 000 kr för

att möjliggöra dubbningen av filmen till hindi.

Bertrand Saliceti, mekaniker från Le Bourget flygplats vid Paris, var en annan utländsk besökare. Han berättade för publiken hur han varit engagerad i en kamp för att förändra världen med våld. «Men våldet trängde in i mitt hem, mellan min fru och mig. Nagon sade till mig att den mest reaktionä-

ra människan i världen är den som vill förändra samhället men inte vill börja med att själv förändras. Jag accepterade denna utmaning och återlämnade verktyg som jag stulit från mina arbetskamrater.»

Dagen därpå gick hamnarbetare från hem till hem i kvarteret för att samla in medel till inköp av ytterligare filmkopior.



Två indienböcker

Indien—tragedi eller revolution

Av GUNNAR FREDRIKSSON (Prisma)

«Det indiska folket står inför problem som kanske är mera enorma än vad någon annan nation har framför sig. Många tecken tyder på att inom de flesta och största folkgrupperna finns eller kommer att finnas en intensiv vilja att lösa problemen, så snart människorna inser att det går att åstadkomma förändringar och framsteg.»

Detta är vad Gunnar Fredriksson kommer fram till på den 321:a och sista sidan i sin tunglasta men faktafyllda volym. Den som försökt sätta sig in i de valdiga indiska problemen kan inte annat än samtycka med Fredriksson. Likaledes måste man respektera den energi med vilken han samlat fakta om

indisk ekonomi och politik. Resultatet är mera användbart som uppslagsbok än som semesterlektyr. Naturligvis kan man alltid i den stora anhopningen av fakta finna en del småfel. Det stämmer till exempel inte när Fredriksson säger att högerpartiet Swatantra inte har någon fackföreningsrörelse. Swatantra organiserar faktiskt fackföreningar — en av de många paradoxerna i detta paradoxala land.

Det berättas om den gamle greken Prokrustes att han placerade sina gäster i en säng av viss längd. Om de var för långa skars de av för att passa in i sängen, om de var för korta, sträcktes de ut. Indien utsattes tyvärr alltför

ofta för den sortens behandling av västerländska experter. De kommer in med västerländska värderingar av den ena eller andra sorten. Allt som inte passar in i dessa värderingar skars bort eller tanjes ut. Fredrikssons prokrustesbadd är den västerländska marxismen. På den som under ett par korta indienår börjat förstå hur litet han begriper av den indiska verkligheten, gör boken därför ett skevt och en smula snusfornuftigt intryck, som ibland för tanken till Chrouschougs memoarer. Mahatma Gandhi behandlas på fem korta sidor. Författaren ger honom ett kanske en smula motvilligt erkännande för hans jämlikhetsideer.

Forts. nästa sid

Har Indien en chans?

Av FOLKE ISAKSSON och STIG T. KARLSSON (Raben & Sjögren)

Folke Isakssons och Stig T. Karlssons indienbok är en vacker bok om en skrämmande verklighet. Detta inte sagt som ett negativt omdöme. Kanske är ett visst avstånd det enda möjliga förhållningssättet för en europeer från valmågans land, när han möter en verklighet som Indiens.

Men orsaken till att boken «Har Indien en chans?» blivit en vackert bok måste ligga djupare än så. Den blixtrar till i ett kapitel som består av korta ögonblicksbilder från de två resor 1966 och 1968 som skildringen byggs på. «Plotsligt en oresonlig kärlek till detta omöjliga land — en ljusstrimma träffar oss mitt i bröstet.»

Det är denna «oresonliga kärlek» som gör att boken blivit så valgorande fri från den dogma-

tiska tvarsakerhet som är så vanlig bland svenskar när det gäller andra länders utveckling. Det betyder inte att boken skulle sakna fakta. Tvärtom, fakta trängs på sidorna som folkmassorna på Bombays gator. Men det blir aldrig statistik av dem, de är alltid insatta i ett levande sammanhang.

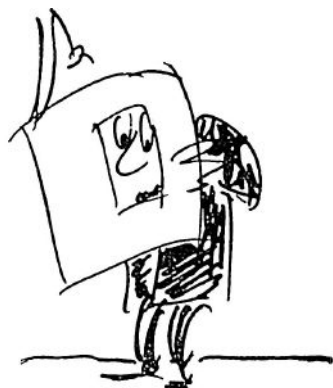
Författarnas syfte har varit att ge en dagsaktuell bild av Indien sådant det ser sig i sin motsägelsefulla mångfald för en västerländsk besökare idag. Den historiska bakgrunden har de lämnat åt andra att skriva om. Boken börjar med tjugo frågor till Indira Gandhi, Nehrus omdiskuterade dotter på premiärministerposten för världens största demokrati. Efter en kort tillbakablick på utvecklingen efter självständigheten 1947 fort-

sätter skildringen i en av Indiens 564 258 (!) byar. 80% av befolkningen livnar sig på jordbruk, och det är bland dem landets framtid kommer att avgöras, det tycks alla bedomare vara ense om. Det redan 1947 i lag avskaffade kastvasendet florerar ännu, och det är lätt att som europeer sätta sig till doms över det. Men har liksom inför övriga förteelser författarna rapporterar om är de fria från självrättfärdigt domande.

I Indien kanske mer än många andra länder idag har stora personligheter ett starkt inflytande på den stora befolkningen. De betyder lika mycket för folkets moraliska liv genom sitt exempel som genom de praktiska resultat de uppnår i kampen för att utjämna

Forts. sid 14

Saxat och citerat



JAMLIKHET AR INTE ATT STRUNTA I varje annan manniska utan att respektera varje manniska

Från tiden då en blind auktoritets- tro upphöjdes till norm har pendeln i våra dagar ibland svängt till den andra ytterligheten — den frihet som bli självvald. Tesen har gått över i antites — torde vara mogna för syntesen nu, dvs frihet i forening med ansvar och stil

Rektor Eva Asbrink
i hostens remissdebatt

VI SOM AR UNGA KLARAR OSS INTE utan den erfarenhet som den äldre generation har

Jag tror att den äldre generationen har väldigt stor glädje av den entusiasm och den blåögdhets som finns hos unga människor, som inte har fått tampas med så mycket möjligheter att man riktigt förstår hur svårt det är att genomföra de visioner man har. Jag tror att unga och äldre har mycket stor glädje av att tillsammans arbeta fram idéer om hur vi skall arbeta vidare

Arkitekt Ingrid Jussil,
Skolledaren 11/6 69

NÅGOT AV DET MEST INTRESANTA MED enkatsresultaten är att här framträder en problemupplevelse av existentiell natur, en problemgemenskap kring människans grundläggande personliga och sociala villkor under all pluralism och relativism. I enkatsvaren avtecknar sig starkt följande problem som viktiga eller mycket viktiga: ras, sexualitet, kärlek, ansvar, skuld, tillit, ensamhet och gemenskap, rätt och fel, gott och ont

Skolkonsulent
John Ronnås om
tonårsenkät,
Kristendom och skola
7/12 69

DEN LAVINARTADE ÖKNINGEN av valdet i storstäderna är bl a en följd av att de tidigare konsekventa normidealen håller på att undermineras — ett direkt hot mot människans möjligheter att anpassa sig

Det är en modern tendens, filosofiskt att normer endast skulle innebära förbud. Detta är inte fallet, ty normerna formar något av idealbilden av människan själv. Man vill leva upp till sin idealbild, man havdar sin egen personbild till en positivt formande målsättning

Samspelet i samhället i stort — familjerna — individerna är synnerligen viktigt. Ju mera självklara normerna är ju lättare formar de den växande individen

Rattspsykiatern
Walter Parviainen,
Sv Dagbl 6/12 -69

KAN DET VARA ETT SAMBAND MELLAN DEN s k nya moralen, som nedvärderar sådant som återhållsamhet på det sexuella området, och den nya grymheten? Om det amerikanska samhället — eller vilket annat samhälle som helst för den delen — tillåter det ena, får det kanske också leva med det andra

Rajmohan Gandhi,
Himmat 5/12 69

Indien - tragedi eller revolution

Fr föreg sid

och den masspolitik som tycks passa ihop med marxismen, och avspisar andra sidor av Gandhi som «harvar av gatfulla idéer» eller «konstigheter»

Bokens titel är «Indien — tragedi eller revolution». Med «tragedi» förstår Fredriksson uppenbarligen status quo i Indien, med «revolution» en omstörtning som sannolikt — men inte nödvändigtvis — kommer att bli valdsam. Fredriksson lamnar inte läsaren i något tvivel om att det senare alternativet är att föredra. Samtidigt vill han inte identifiera sig med en del höger- och vänsterextremisters valdskult. Men trots allt installer

sig den oroliga frågan om hela den mångfacetterade indiska verkligheten låter sig inpassas i ett västerländskt marxistiskt alternativ och om marxismen är revolutionär nog för att verkligen förändra Indien

Det står naturligtvis en författare fritt att använda sina egna värderingar för att komma till rätta med sitt ämne — vare sig dessa värderingar är marxistiska, kristna, nationalistiska eller något annat. Men läsaren borde redan från början orienteras om vilka värderingar som ligger till grund, annars frestas han att förväxla Fredrikssons klockkartor på att en

revolutionär ekonomisk förändring mer eller mindre automatiskt leder till en ljusande framtid, med ett bevisat faktum

Ost är ost och vast är vast och aldrig motas de två» skaldade Kipling. Fredrikssons bok tycks ge skalden rätt. Man vantar fortfarande på en svensk bok om Indien som tar itu med landet utifrån dess egna förutsättningar i stället för att pressa in det i en europeisk prokrustesbädd. I vantar på en sådan bok kan man med fördel använda «Indien — tragedi eller revolution» som en politisk och ekonomisk uppslagsbok. Naturligtvis hade den varit ännu användbarare för detta syfte om den försetts med sakregister

Bror Jonzon

Kort nytt

TRANING I SOCIALA RELATIONER

Nordirland Som «*traning i sociala relationer*» be-
tecknade *Midulster Observer* skolföreställningar av
filmen *ORKANEN* vid gymnasier i Midulster. Fil-
men, som hämtat stoff från Mau Mau-upproppet och
tecknar en lösning på raskonflikter, introducerades
av nigerianen Isaac Amata. På många orter har rek-
torer vid katolska och protestantiska skolor gemen-
samt tagit sina elever till visningar för att kunna
överbygga den djupgående konflikten i Nordirland.

MORALISK UPPRUSTNINGS FINANSIERING

Stockholm En beaktansvärd insats för finansie-
ringen av Moralisk upprustnings arbete i Sverige och
Indien gjordes under årets sista veckor genom en-
skilda initiativ på skilda orter. I Karlstad teater
holls en basar till förmån för arbetet i Indien. Inom
ramen för försäljningen, som till stor del bestod av
hemmagjorda varor, presenterades två filmer om
Moralisk upprustning. I Göteborg engagerade en 11-
åring föräldrar och vänner för en basar med samma
syfte. En familj i Uppsala använde sitt hem på sama-
na sätt. I Stockholm togs liknande initiativ. En av
inkomstkällorna var en utställning där åtta konst-
närer bidrog med egna verk till förmån för Moralisk
upprustning. Tillsammans inbringades 17 000 kr.

CAUXHISTORIK UTKOMMEN

Montreux, Schweiz En bok om Caux under 1900-
talet av schweizaren Philippe Mottu lanserades i
slutet av förra året i Casino i Montreux. Mottu be-
skriver Caux dels som turistcentrum, dels som sate
för Moralisk upprustnings världskonferenser. Borg-
mastare Vogelsang i Montreux erinrade vid detta
tillfälle om Konrad Adenauers och Robert Schu-
mans besök i Caux och om deras insatser för att
skapa nya relationer mellan arvföräldrarna Frankrike
och Tyskland. Ledande man i kantonsförvaltningen i
kantonen Vaud var också närvarande.

HOWARDS MUSIKAL I NORSK TV

London Peter Howards musikal *HUNDEN OCH
BENET* i den traditionella engelska «pantomimens»
stil tycks ha blivit ett julevenemang på många håll.
Norges TV och Zambias TV visade den och The
Childrens Own Theatre presenterade den i Canada.
På Westminsterteatern i London gavs den för sju-
te säsongen. *The Times* kritiker skrev att «George
Frasers musik ligger högt över genomsnittspanto-
mimen. Skådespelarna loser sin uppgift med utom-
ordentlig brio». Philip Hop-Wallace, dramakritikern
i *The Guardian*, skrev att man kan inte förneka
att på sitt egenartade sätt är detta en utomordent-
lig show.»

FILMSUCCE I ZAMBIA

Kitwe, Zambia Filmerna *FRIHET* och *HAMN I
REVOLT* ingick i festprogrammet, då gruvstaden
Kitwe firade Zambias nationaldag. Filmföreställ-
ningarna agde rum under bar himmel på olika fot-
bollsplaner mitt i gruvområdet. Under en visning
maste de åskådare som satt på grasplanen två gån-
ger söka skydd för tropiska regnskuror. Så snart
åskvadret var över, rusade de tillbaka. När slutto-
nerna i *FRIHET* tystnat omgavs bussen där projek-
torn var placerad, av en folkskara som begärde att
programmet med tre olika filmer skulle tas om från
början. «Nu, nu», ropade de.

LABOURPIONJAR GER NAMN ÅT NYTT BIBLIOTEK

London Westminsterteaterns kulturcentrum i Lon-
don har begåvats med ett nytt bibliotek genom en
insamling på ca 125 000 kr. Det invigdes av borg-
mastare Liddle i Glasgow som avtackte ett porträtt
av Sir Patrick och Lady Dollan, till vilkas minne
bibliotek upprättats. Dollan, som var borgmastare i
Glasgow vid krigsutbrottet, hörde tillsammans med
sin fru till labourpartiets pionjärer i Skottland.
Statssekreteraren för Skottland hade sant ett bud-
skap till invigningen. I den deltog också överhuvudet
för den skotska klanen McLeod, Dame Flora McLeod
och markisen av Graham.

Har Indien en chans?

Från s 11

sociala orättvisor Lasaren får stifta bekantskap med två av dem, Gandhis efterföljare Vinoba Bhave och socialreformatorn J P Narayan Bhave har sedan början av femtitalet lett en landsomfattande aktion för att få de stora godsägarna att frivilligt avstå en del av sin jord till småbrukarna J P Narayan, som av de flesta endast går under namnet J P, var ursprungligen politiker med kommunistisk övertygelse. Nu är han uteslutande faltarbetare med Gandhi i stället för Lenin som sin socialistiska förebild. Kapitlet om Jamshedpur, hemorten för ett av Indiens största stålverk, grundad av den industrielle nydanaren J N Tata och drivet av hans attingar, ger en utförlig bild av ett stort företag som är kant för sin progressiva personalpolitik lika mycket som för sina produkter. Calcutta, staden som inte liknar någon annan i världen, kräver ett kapitel för sig. Befolkningsökning-

en och försöken att hejda den genom ett utbyggt familjeplaneringsprogram behandlas ingående.

Kommer revolutionen? — Den fråga som många ställer sig idag — sysselsätter också Isaksson och Karlsson. Vad är deras svar? «Borjar man ställa frågor om Indien, hamnar man snart i ett halv-dunkel där vilket svar som helst kan kallas godtagbart. En undergång är möjlig. Ett fortsättande av alltsammans i oxkarrans lunk är kanske trots allt möjligt. En revolution är också möjlig. Ifall den inträffar, kommer den dock inte att vara någon avdragsbild av någon annan revolution. Den kommer att vara lika indisk som den vietnamesiska historien är vietnamesisk.»

Det finns många träffande formuleringar man skulle vilja citera. När en poet med starkt samhällsengagemang och en masterlig fotograf, båda med blick för det mänskliga hos individen och hos

kollektivet, samarbetar, blir det en bra bok. Indien med dess problem och möjligheter kommer att sysselsätta oss under många år framåt. Det måste gora det om vi överhuvud menar något med allt tal om världsenagemang. Ju fler som engagerar sig också här i Sverige för det problemet, inte för att komma med fardiggjorda patentlösningar från ovan utan för att lyssna sig till det indiska folkets behov och aspirationer och för att tjäna det, desto större chans har Indien.

Finn Harald Wetterfors

Gruvbolag

Från s 5

Arrendet skulle betalas till en fond ur vilken byborna erhåller en summa motsvarande värdet av den skörd de annars skulle ha fått. Överskottet skall användas för byns gemensamma utveckling. Administrationen avgav också ett skriftligt löfte om att inte annat land tillhörigt Rorovanabyen skulle övertagas av staten för något som helst ändamål.

ALUMAT

HUSSTIGER
SPECIALSTIGER



KRISTIANSANDS MEK VERKSTED A/S
TLF 042/ 29520 POSTBOKS 472 4601 KRISTIANSAND S

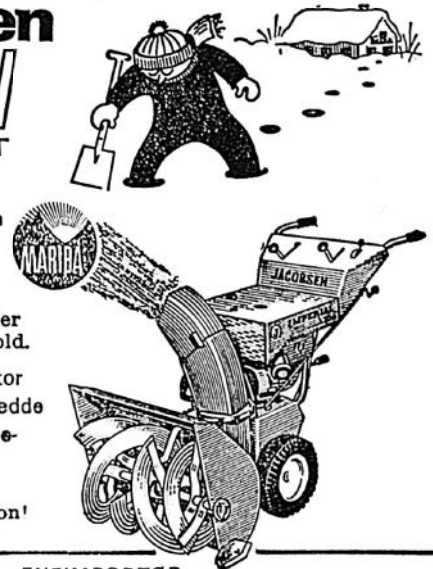
Jacobsen IMPERIAL SNOW JET

Vat eller tørr snø

4 gear forover og eacn
utblåsningsvifte
er avgjørende for
effektiv snøfresing
i forskjellige snødybder
og under alle værforhold.

- 7 hk 4 t Lauson motor
- Revers 26 arb bredde
- Svingbar tut Lesse-
tut og belter
- Jacobsen kvalitet

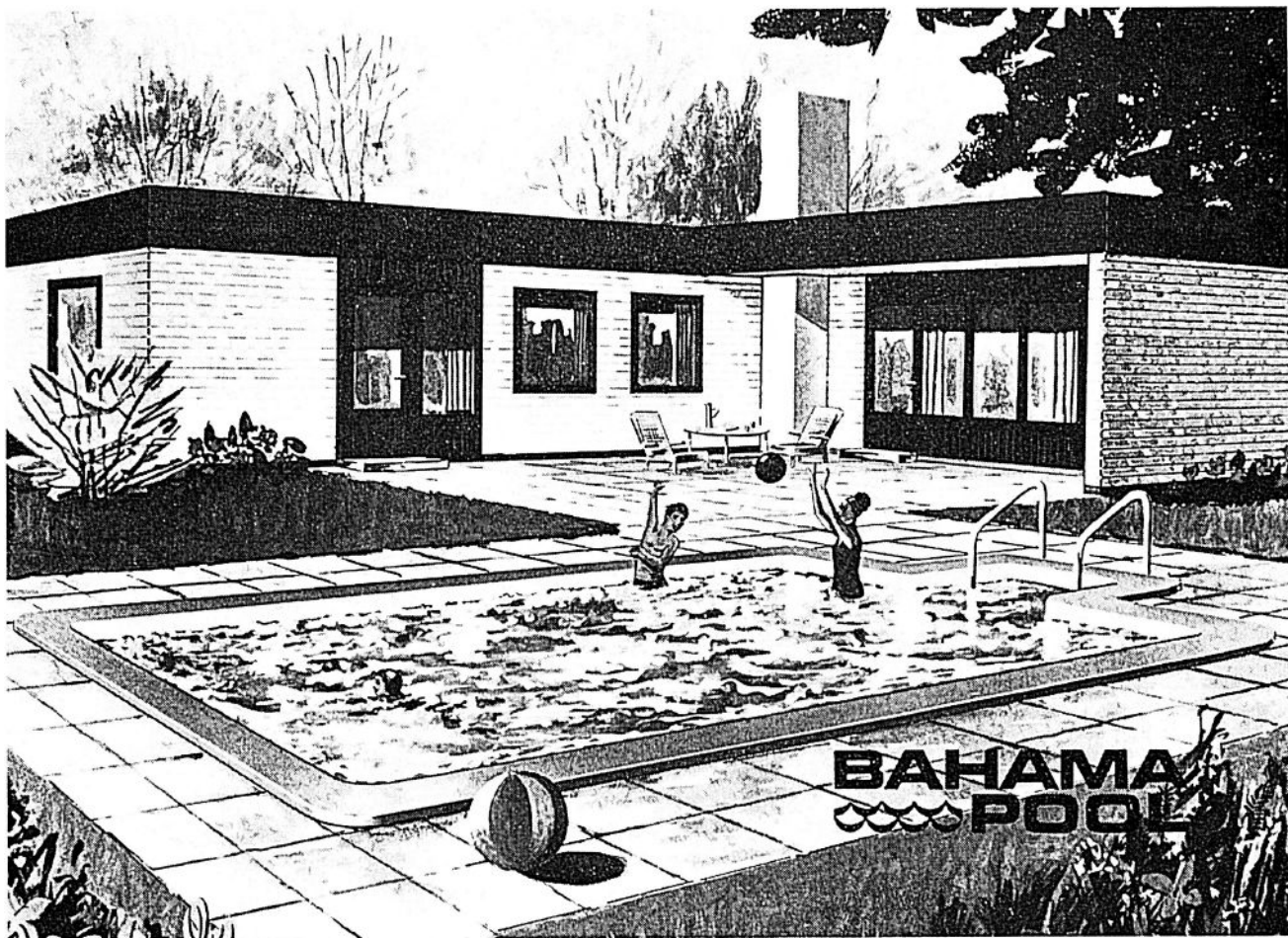
Be om demonstrasjon!



ENEIMPORTØR

FR REINHARDT & CO A/S

KRISTIANSAND S TLF 25540



Exklusiv swimmingpool

i glasfiberarmerad plast

(6–8 mm vaggjocklek)

13.800:-

Bahama-Pool är formgjuten och fullt färdig för montering på plats. Ni slipper hargenom helt ifrån arbete och kostnader för försättning, spackling, målning och underhåll. Den kraftigt armerade polyesterplasten har en enastående styrka och elasticitet.

Bahama-Pool levereras komplett med reningsfilter, förvarmare, braddavlopp, bottenavlopp, inbyggd belysning samt mahognytrappa med rostfria ledstänger. Pris endast 13 800 – kr fritt fabrik inkl. 2 servicebesök (exkl. moms).

Vi levererar utrustning till pooler i betong och andra material samt poolkemikalier.

Vår goda service är en säkerhetsfaktor att räkna med!

Begär att få vår fyrfargsbroschyr!

BAHAMA-POOL AB

Box 145, 542 00 Mariestad
Tel 0501/145 64

Civilingenjör
Lennart Sjögren
Durgårdsvägen 220-222
115 21 Stockholm
Sverige



BÅTPLANER?

Rådfråga

Båt-PONTUS

Göteborgs

Frihamn

Tel: 031-510704

Båt
PONTUS